

Maria Prussak

"Z badań nad genezą szopki", Henryk Jurkowski, "Literatura Ludowa" z.2 (1981) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 25/3-4 (85-86), 287

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/V/ JURKOWSKI Henryk: Z badań nad genezą szopki. "Literatura Ludowa" 1978 (druk 1981) z. 2 s. 23-35.

Istnieją dwa poglądy wyjaśniające genezę szopki: badacze traktują ją jako kontynuację średniowiecznego misterium bożonarodzeniowego, świadomość powszechna przypisuje jej pochodzenie od nieruchomego żłobka. Autor omawia pokrótce dzieje świąt Bożego Narodzenia, ich ikonografii i obrzędowości. Żłobek został włączony do bożonarodzeniowego dramatu liturgicznego jako jeden z mansjonów. W okresie baroku został przekształcony w dekoracyjną szopkę mechaniczną. Współczesne formy szopki są zbyt skromne, by mogły być ich kontynuacją. Nie można ich również porównać z żadną z istniejących scen teatru lalkowego. Ich forma przypomina przenośny ołtarz szafiasty, służący do przedstawień misteryjnych. Szopki bożonarodzeniowe kontynuowane w tradycji ludowej zachowały średniowieczną strukturę tekstu, podczas gdy zachodnioeuropejskie misteria przyswoiły scenę typu barokowego i renesansowy układ tekstu.

BP/85/86/81

Mar.P.

/V/ KASIA Andrzej: Wiara i rozum. Szkice o Ojcach Kościoła. Warszawa 1981, KAW, ss. 176, zł 25,-

Posługując się materiałem z literatury patrystycznej autor bada znaczenie opozycji wiara - rozum oraz filozofia - teologia, czyniąc przedmiotem zainteresowania głównie twórczość łacińskich Ojców Kościoła (Cyprian, Laktancjusz, Ambroży, Tertulian). Opisuje również stosunek patrystyki do starożytnej tradycji filozoficznej, a ponadto stara się wykazać obecność pewnych wątków myśli Ojców Kościoła we współczesnej filozofii katolickiej. Kończącą część książki stanowią rozważania na temat epistemologii, ontologii, etyki i historiozofii Augustyna. Autor przedstawia kształtowanie poglądów filozofa na przykładzie szeregu polemik (m.in. z pelagianizmem, manicheizmem i filozofią platońską) przezeń przeprowadzonych.

BP/85/86/82

J.T.